

ส่วนที่ 3

การแต่งกายและการประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ และเหรียญราชอิสริยาภรณ์

การแต่งกายที่ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์

การแต่งกายที่สามารถประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ คือ ดวงตรา ดารา และสายสะพาย เครื่องหมายแพรแถบ เครื่องหมายดุมเส้น หรือ เหรียญราชการจำลองนั้น สามารถจำแนกการแต่งกายได้เป็น 3 แบบ ดังนี้

1. การแต่งเครื่องแบบข้าราชการ
2. การแต่งกายชุดสากล
3. การแต่งกายชุดไทย

ทั้งนี้ การที่จะประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นใด ตระกูลใด เวลาใดนั้น ขึ้นอยู่กับความสำคัญของงาน และจะต้องสอดคล้องกับการแต่งเครื่องแบบอีกด้วย

1. เครื่องแบบข้าราชการประจำการ มี 2 ประเภท ได้แก่
  - ก. เครื่องแบบสีทากีคอพับ
  - ข. เครื่องแบบสีทากีคอแบะ
2. เครื่องแบบพิธีการ มี 5 ประเภท ได้แก่
  - ก. เครื่องแบบปกติขาว
  - ข. เครื่องแบบปกติทากีคอตั้ง
  - ค. เครื่องแบบครึ่งยศ
  - ง. เครื่องแบบเต็มยศ
  - จ. เครื่องแบบสโมสร

การประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย

การประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานจะต้องปฏิบัติดังนี้

1. ผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสายสะพาย ยังไม่สามารถประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์นั้นได้ แม้จะมีการประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วก็ตาม

2. บุคคลจะประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสายสะพายได้ทันที หลังจากเข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์นั้น ๆ

3. ส่วนที่มีได้เข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานในวันนั้น จะประดับได้ต่อเมื่อพ้นวันพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์นั้น ๆ แล้ว

ส่วนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตระกูลอื่นและชั้นอื่น ๆ ซึ่งมีได้กำหนดให้บุคคลเข้าเฝ้าฯ รับพระราชทาน ให้ประดับได้ตั้งแต่วันเนื่องในโอกาสพระราชทาน หรือตั้งแต่วันที่ที่มีประกาศของทางราชการแล้วแต่กรณี

4. การแต่งกายประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์

4.1 แบบเต็มยศ ผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสายสะพาย ให้สวมใส่สายสะพายด้วย

4.2 แบบครึ่งยศ ผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสายสะพาย ไม่ต้องสวมใส่สายสะพาย

สำหรับผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นต่ำกว่าสายสะพาย การแต่งกายแบบเต็มยศและแบบครึ่งยศ ให้ประดับเหมือนกัน

การสวมเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ชั้นสายสะพาย

ให้สวมสายสะพายตามพระราชบัญญัติเครื่องราชอิสริยาภรณ์นั้น ๆ

การสวมสายสะพายบำช้ายเฉียงลงทางขวา

1. มหาจักรีบรมราชวงศ์
2. ปฐมจุลจอมเกล้าพิเศษ
3. ปฐมจุลจอมเกล้า (ฝ่ายหน้า-ฝ่ายใน)
4. ทุติยจุลจอมเกล้าพิเศษ (ฝ่ายใน)
5. มหาปรมาภรณ์ช้างเผือก
6. มหาวชิรมงกุฎไทย

การสวมสายสะพายบำชวเฉียงลงทางซ้าย

1. ราชมิตรภรณ์
2. นพรัตน์ราชวรภรณ์
3. เสนางคะบดี (รามาริบดี)
4. ประถมาภรณ์ช้างเผือก
5. ประถมาภรณ์มงกุฎไทย
6. ปฐมดิเรกคุณาภรณ์

โปรแกรมกายประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก

ข้าราชการพลเรือน (บุรุษ)

ม.ป.ช. ประดับร่วมกับ ม.ว.ม.

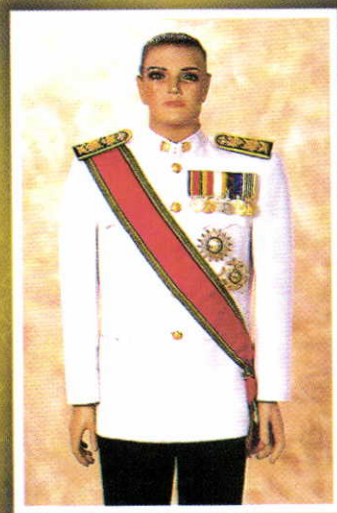
และเหรียญราชอิสริยาภรณ์ (เต็มยศ)

ดวงตรา ม.ป.ช. ห้อยกับสายสะพาย สะพาย
ป่าช้าเฉียงลงทางขวา

ดารา ม.ป.ช. ประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย
ได้ชายปกกระเป๋

ดารา ม.ว.ม. ประดับในระดับต่ำกว่าดารา
ม.ป.ช. เยื้องไปทางซ้าย

เหรียญราชอิสริยาภรณ์ ประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย
เหนือปกกระเป๋

ป.ช. ประดับร่วมกับ ป.ม.

และเหรียญราชอิสริยาภรณ์ (เต็มยศ)

ดวงตรา ป.ช. ห้อยกับสายสะพาย สะพาย
ป่าช้าเฉียงลงทางซ้าย

ดารา ป.ช. ประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย
ได้ชายปกกระเป๋

ดารา ป.ม. ประดับในระดับต่ำกว่าดารา ป.ช.
เยื้องไปทางซ้าย

เหรียญราชอิสริยาภรณ์ ประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย
เหนือปกกระเป๋

ท.ช. ประดับร่วมกับ ท.ม.

และเหรียญราชอิสริยาภรณ์ (เต็มยศ)

ดวงตรา ท.ช. ห้อยกับแพรแถบสวมคอ
แพรแถบลอดคอระหว่างตะขอ
ตัวล่างกับดุมเม็ดแรก

ดวงตรา ท.ม. ห้อยกับแพรแถบสวมคอ
แพรแถบลอดคอออกจากริงดุม
เม็ดที่สอง โดยให้อยู่ใต้ดุม

ดารา ท.ช. ประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย
ได้ชายปกกระเป๋

ดารา ท.ม. ประดับในระดับต่ำกว่าดารา ท.ช.
เยื้องไปทางซ้าย

เหรียญราชอิสริยาภรณ์ ประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย
เหนือปกกระเป๋

ต.ช. ประดับร่วมกับ ต.ม.

และเหรียญราชอิสริยาภรณ์ (เต็มยศ)

ดวงตรา ต.ช. ห้อยกับแพรแถบสวมคอ
แพรแถบลอดคอระหว่างตะขอ
ตัวล่างกับดุมเม็ดแรก

ดวงตรา ต.ม. ห้อยกับแพรแถบสวมคอ
แพรแถบลอดคอออกจากริงดุม
เม็ดที่สอง โดยให้อยู่ใต้ดุม

เหรียญราชอิสริยาภรณ์ ประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย
เหนือปกกระเป๋

จ.ช. ประดับร่วมกับ จ.ม.

และเหรียญราชอิสริยาภรณ์ (เต็มยศ)

ดวงตรา จ.ช. และดวงตรา จ.ม. ห้อยกับแพรแถบ
ประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย
เหนือปกกระเป๋าร่วมกับ
เหรียญราชอิสริยาภรณ์อื่น ๆ

บ.ช. ประดับร่วมกับ บ.ม.

และเหรียญราชอิสริยาภรณ์ (เต็มยศ)

ดวงตรา บ.ช. และดวงตรา บ.ม. ห้อยกับแพรแถบ
ประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย
เหนือปกกระเป๋าร่วมกับ
เหรียญราชอิสริยาภรณ์อื่น ๆ